

БРАЇЛКО ЮЛІЯ
(Полтава)

КОНФЕСІЙНІ ТОПОНІМИ В УКРАЇНСЬКІЙ ПОЕЗІЇ 60-80-Х РОКІВ ХХ СТОЛІТТЯ: СЕМАНТИКО-СТИЛІСТИЧНИЙ АСПЕКТ

Ключові слова: топонім, еклезіонім, урбанонім, оронім, бібліїзм, стилістема, конфесійний.

Така галузь українського мовознавства, як літературна/поетична ономастика, що почала свій інтенсивний розвиток лише наприкінці 80-х років ХХ століття, нагально потребує дослідження різноманітних розрядів поетонімів, стилістично маркованих онімів у мові поезії, яка порівняно з іншими родами літератури по-особливому реалізує потужний експресивний потенціал онімного слова.

Конфесійні топоніми помітно вирізняються з-поміж інших ономастичних розрядів конфесійної лексики своєю здатністю до семантико-стилістичних трансформацій у художньому тексті. Це пояснюється, по-перше, тим, що «топонімікон посідає особливе місце в тканині літературного твору» [2, с. 114], по-друге, різноманітністю такого розряду конфесійних стилістем, а по-третє, наявністю в ньому великої кількості бібліїзмів, багатих на конотативні й символічні значення. Тому головне призначення найменувань географічних об'єктів у мові – локалізація дії – поступається в поетичному мовленні різноманітним образним варіаціям.

У досліджуваних текстах конфесійні топоніми лише одного розряду – еклезіоніми – можуть уживатися з метою називання конкретних об'єктів. Такі одиниці є ефективним засобом досягнення ілюзії реальності, дають «лапідарну характеристику місця дії» [4, с. 11]. Саме цими достовірними й конкретними деталями автори створюють відповідне тло для вираження поетичного задуму. Наприклад: «Вона смиренно просить до **Лаври** – / Євпраксія черницею помре»; «Нічого нам не скажуть про потоми / Збережені у **лаврі** письмена» (М.Руденко); «Стою край **Лаври** / – мовчазний і сивий» (В.Сіренко); «...ні в **Десятинній** / ні в **Пирогощі** / ні в сто храмах / ані в серці своїм / не віддех тебе...» (І.Калинець).

З цією метою використовуються широковідомі назви, що несуть у собі історично й культурно вагому інформацію. Та незважаючи на це, до багатьох контекстів вводяться й інші топоніми (переважно урбаноніми) чи відтопонімні прикметники-означення, які, взаємодіючи з еклезіонімами, більш точно локалізують дію. Це приводить до уникнення можливого нерозуміння чи двозначного трактування її просторової віднесеності, як-от: «Аж ось і я: заліз на сьоме небо / і звідси надокола зазираю – / оце **Дніпро**, це жайвірна – **Софія**, / а це **Ярила** вичамрілий **яр**»; «Так незбагненно белькотять тополі, / так хижко сонце свище над **Софією**, / і віщий вітер **Видубичів** носить / в твоїх очах ослаблих пам'ять літ» (В.Стус); «...навколішки припадаю / осіннім милосердям / **ДО ПРЕСТОЛУ БРАТСЬКОГО** / на **Подолі** / і **ДО ВОХРИСТИХ СТІН ЛАВРИ**...» (С.Сапеляк); «У **Київській Софії**, де мені / Засяв квіт мозаїки-святині, / Музейним став, як фреска на стіні, / Дитячий слід, відбитий на цеглині» (І.Гнатюк); «**Київська Лавра** палає в хрестах» (М.Осадчий).

Найуживанішим еклезіонімом у поезії 60-80-х років є еліптизована назва *Софія*. Принагідно зауважимо, що явище еліптизації при використанні найменувань культурно-

вих споруд є стилістичною закономірністю не тільки досліджуваних текстів, а й загалом української поетичної мови [1, с. 88].

Софія Київська – одна з найвідоміших вітчизняних архітектурних і християнських пам'яток, і в топонімах, що її позначають, сконцентрувалися усі ті символічні значення, які накопичила ця історична реалія протягом свого існування. Інтерпретація образу Софійського собору має й глибоке літературне коріння. Тому стає зрозумілим, чому українські поети досліджуваного періоду, особливо В. Стус і М. Руденко, неодноразово зверталися до нього. Символізм еклезіоніма *Софія* більшою мірою виявляється при організації топонімного ряду, де вживається ще один символ духовності й святості українського народу [3, с. 65] – *Лавра* (Києво-Печерська. – Ю.Б.): «*Мо', її справді б радісно було, / Якби і Лавра, і Софія / Прийшли під ангельське крило – / Не під кігтисту лапу Змія*» (М.Руденко). В окремих контекстах онім *Софія* може виступати символом міста, у якому знаходиться: «*І рідний Київ мій у золото гучливе / не вдарить шанобливо і не окрилить мрій, / мідяні гуки бань стар-княжкої Софії / не оживлять надії і чару повертань*» (В.Стус). У поетичній уяві письменників, які зазнали репресій і були в ув'язненні, образ Софійського собору асоціюється також з образом України: «*В віконних тратах майне Софія / тонка, як шклянка*»; «*Десь цвіте Софія, мов бузок, / десь над нею вічний травень мас, / десь під нею мева походить, / та сумний у меві кожен крок*»; «*О, дотягнись до сніння дорогого / і осіянна спалахне дорога, / і з даліни Софія заряхтять*» (В.Стус); «*Тоді її прийшла ота мана / Через мої зімкнуті вії: / З'явилась храмова стіна, / Дзвіниця і хрести Софії*» (М.Руденко).

Багатий культурний фон топоніма *Софія* дозволяє наголошувати на його додаткових значеннєвих моментах, актуалізуючи в поетичному тексті різнопланові семи: 'давнина' («*А згодом ярина заповіє / І хмарка набіжить на шовк отав, / На дуб, що є ровесником Софії, – / Я знаю: він мене запам'ятав...*» (М.Руденко)); 'слава' («*Славен Софією князь Ярослав*» (М.Самійленко); «*Торкнулись слави гучної зеніту – / Й яскраво в небі нашому зорить / Софія злотокупольна, їй жить, / У ній обличчя генія відбито!*» (М.Пилипчук)); 'воля' («*А на Софії вдарив перший дзвін: / Він проголошує святу свободу – / Про Віче Рівних сповіцає він*» (М.Руденко)); 'святість' («*Помоліться на Святу Софію, / Що в проломах мохом пороста...*» (М.Руденко)); 'мудрість' («*...в Оранті смальту / у фресках мальовидла / у склепінні камінь / у Софії мудрість / але / не видех тебе...*» (І.Калинець)); 'мистецтво' («*Чи я маляр – Софію малював?*» (О.Різниченко)). Уживання двокомпонентної назви *Софіївська дзвіниця* дозволяє актуалізувати в контексті ще одну сему – 'висота': «*Над цей тюремний мур, над цю журу / і над Софіївську дзвіницю зносить мене мій дух*» (В.Стус).

Та величезні експресивні властивості еклезіоніма *Софія* цим не вичерпуються. У творах поетів 60-80-х років він набуває ознак живої істоти, що досягається за рахунок ототожнення його референта з конкретною людиною («*...Раз пам'ятника їй нема, / Рогніда житиме в Софії. / Софія – / Це вона сама*» (М.Руденко)) або внаслідок антропоморфної/зооморфної метафоризації («*Завійно-голуба Софія / не видзвонена голубим, / до мене бігла, наче мрія, / і виривалася з обійм*» (В.Стус); «*Є прах. Є страх... З Софії капле кров, / Аж захлинулись Золоті ворота...*» (Т.Мельничук)).

Аналогічних метафоричних змін зазнають й інші назви культових споруд: «*Зуби гук – / тарани ранять Десятинну, / останню Києва жагу / останні привалили стіни*»; «*Юр восени самотній...*»; «*у що переселилися душі / безіменної каплички і Михайлівського / золотоговерхого собору...*» (І.Калинець); «*Церква святої Ірини / криком кричить із імлі*» (В.Стус). За допомогою метафори еклезіоніму можуть надаватися ознаки не тільки живої істоти, а й природного явища: «*Осінь, осінь – чистий*

образ Божий! / До небес – дерев іконостас... / Понад серце – щедро та вельможено – / Лаврою оздобною звелась...» (І.Сокульський).

До сакральних топонімів, що не мають біблійного походження, належить ще оронім *Афон*, роль якого в поетичних текстах далека від функції простого називання. В одному випадку це власне ім'я, виступаючи необхідним компонентом перифрастичного звороту, стає важливим засобом утілення авторського ставлення до об'єкта розповіді: *«Вергає на тебе громи / бог із Афону, / анахорет із Вишині»* (І.Калинець). У другому прикладі онім *Афон* значно розширює й узагальнює своє значення, додаючи до локальної темпоральної семантики та перетворюючись на складний образ-символ минулих епох. Усе це є наслідком не тільки поетичного «розщеплення» змісту, а й результатом формально-граматичних змін: *«...у найглухішому / афонському закапелку / стінам вирости вуха... / у найглухішому вертепі / стикаються / мечі радіохвиль / усіх континентів / свого слова / не вчуєш у галасі... / залишайтесь в мирі / афони...»* (І.Калинець).

Топоніми-бібліїзми становлять окрему групу назв географічних об'єктів, оскільки поряд з релевантною для них просторовою семантикою репрезентують морально-етичне значення, зумовлене джерелом функціонально-стильових конотацій цих назв – носієм езотеричного знання, що постійно привертає до себе увагу, – Святим Письмом. Тому чимало таких імен стали в процесі тривалого використання конотонімами.

Випадки живання топонімів-бібліїзмів за прямим призначенням пов'язані з авторським інтересом до осмислення чи пересмислення сюжетів Священного Писання: *«Хоч не споріднював їх табель: / Були патриції й плебеї, / Для всіх лунало з Іудеї: / «Де брат твій Авель?!»* (М.Данько); *«...усвідомлюючи що не провалюється / Його стопа у червоному піску / червоному морю / ...усвідомлюючи що віддаль між ними / це червоний пісок червоне / море без Нього / ...хочу виблагати в Нього всього-на-всього / зійди до мого серця об'явити / йому нову філософію серця...»* (І.Калинець); *«Був великий Вавілон / як акорд мідної труби / в Турчаковім оркестрі – / тріумфальний / і трохи-трохи недостроєний / як для Єрихонських стін»* (М.Горбаль); *«...Голгофа. Хрест. І він на ньому – син, / Розіп'ятий у маминій жалобі... / В ім'я ідеї, зціпивши уста, / Наводив дуло – холодно і строго. / А мати, наче здійснота з хреста, / навпошиєнки молилася за нього»; «Я бачив, як він (Христос. – Ю.Б.), падаючи з ніг, / Встає і знову мовчки на Голгофу, / Несе хреста під вигуки і сміх»* (І.Гнатюк). Великий асоціативний ореол біблійних топонімних імен допомагає при проведенні поетичних паралелей. У цьому разі саме такі власні назви, що входять до об'єктів порівнянь чи зіставлень, стають указівкою на конкретний релігійний міф: *«...бо звідти ми брали у мандри / талісман що повеліває / бурями / як Христос озером Генісаретським»; «...і горизонт відчиняється / як біблейне Червоне море...»* (І.Калинець); *«Це час заганяє людину в куток, – / і корчиться думка, мов грішник Содому...»* (М.Руденко); *«Рубала всіх (шляхта. – Ю.Б.): в Содомі і Гоморрі / Такого жаху, мабуть, не було»; «Перед його (Всевишнього. – Ю.Б.) сяючим лицем / Стоять, як в день Содому і Гоморрі, / І просять смерті, молячи, щоб гори / Попадали й накрили їх живцем»* (І.Гнатюк).

Біблійні назви географічних об'єктів привертають до себе увагу й у зв'язку з вогнепоясненням певної топонімної ознаки. Так, наприклад, майже завжди реалізується онім *Си(ї)най*, у якому з актуалізацією семи 'вершина' пов'язане не тільки відсилання до Біблії, а й створення нових образів: *«Діти нічого не знають, / що за їх долею стежить – / дітям з вершин Сінаю / відсвіт атомної пожежі / зору не сліпить – / біблійні легенди не для дітей...»; «Все ж урівень вершин Сінаю / звів і я ось паперу стос, / і зістаривсь...»; «...На конференціях, з'їздах, сесіях – / Вже й не з трибун мов – з вер-*

шин / **Сінаю** / Розпинаються – / роз-ти-на-ють!..» (М.Самійленко); «Дятле! Молитви не треба / Із крижаного **Сінаю**. / Сам я під банею неба / Вищу премудрість пізнаю»; «Та все не так, якщо в партійного **Сінаю** / Належить мовити в казенний мікрофон» (М.Руденко).

Проте пріоритетним чинником реалізації подібних конфесійних назв стає не їх топонімнасутність, абіблійніконтотацітасакральнийзміст, рідше – окреміспівзначення іншого плану. Так, коли певний онім співвідноситься не тільки з місцем, а з цілою епохою, історичним проміжком часу, культурна інформація імені стає основою додавання до локальної темпоральної семантики. Тоді значення топоніма повністю або частково відмежовується від біблійних конотацій: «Чи тобі це відомо, сколоте рудий, / Що село твоє старше від стін **Вавілона**; / Що раніше від Біблії Рама отут / Вчив братів поклонялись Возню гомінкому...»; «Мабуть, так верховний жрець / Правив службу в **Вавілоні**...» (М.Руденко); «...руїновица **ВАВІЛОНУ** / і **РИМУ** / розчиняються / у **ТРЕТІЙ ЧАРІ** / несвятого вина» (С.Сапеляк). Ця власна назва майже повністю втрачає релігійну семантику тоді, коли реалізує усталене переносне значення «хаос», «безладдя»: «Обирали кандидата. / У палаці – **Вавілон!**» (М.Данько). Але в нижченаведених прикладах її сакральний зміст зберігається, хоча й кардинально видозмінюється внаслідок інтерпретації традиційних переносних значень у поетичних метафорах, де онім *Вавілон* вступає в лексико-семантичні зв'язки з конфесійним іменником *душа*: «Душ – тих вогаслих зірниць – / смеркнучі **вавілони**» (М.Самійленко); «...мішаються всі язyki / мова честі з підлотою / у **вавілоні** на імення душа / а немічне слово півправди / висне з безкровних уст / унівголос» (І.Калинець). Подібних трансформацій зазнають і фразеологізовані значення топонімів *Содом* та *Гоморра*: «І надворі / Стужавіло, як і мені / В душі – **содомі і гоморрі**» (І.Гнатюк).

Зауважимо, що не завжди сполука таких онімів є фразеологізмом, часто вони зберігають біблійні конотації, уживаючись з різними ідейно-художніми настановами (див. також вищенаведені приклади): «Зриваються **Содоми і Гомори**, / А мертвий Дністр несе мораль просту / Через цивілізовані простори, / Через байдужість, черствість, гдухоту» (М.Пилипчук); «Але в ілюзії – в утробі – / осконно зріє зав'яз зла. / Та поки виросте – віки! – / чи у **Гомору**, чи **Содому**, – / мені журилося за домом / з твоєї легкої руки» (І.Калинець); «Як житець **Гоморри** чи **Содому** / (Просто аж не віриться мені), / Повернувся нібито додому, / А воно – ні хати, ні рідні» (І.Гнатюк). Інтерпретація образу *Гоморри* як місця відбуття покарання, наявна в останньому випадку, властива й творчості іншого поета – С.Сапеляка: «Антракт душі шепоче Герострат. / Навстріч колімської **Гоморри**».

У деяких авторських метаморфозах або метафорах на перший план виходять сакральні співзначення топонімів, зокрема сема 'святість': «В мені горять слова святим куцем **Сінаю** / І кличуть, і болять, бо нині я – поет» (М.Руденко); «...**ЗЕМЛЯ** з ягнятком на руках / втікає... / схватися / у пречистому **Віфлємі** / омертвілого чорнозему...» (С.Сапеляк).

Іноді біблійні ремінісценції стають засобом відтворення внутрішнього світу ліричного героя, а культурна інформація топонімного імені стає для нього особисто важливою: «Голуби, як ангели юрмою, / В небі над твоєю головою. / Хай то на ковчег при **Арараті** / не вернулися мої крилаті» (М.Самійленко); «Ще прийде час, коли погожої години / Світанок ляже на дерев верхи – / І ми, немолоді, натомлені роками, / Шукати підємо свій **Йордан**» (М.Руденко); «У **Гефсиманському саду**, віддавшись самоті, / Я жалем жаленій бреду, згубивши всі путі» (В.Стус). У питальних конструкціях топоніми біблійного походження набувають ціннісної ваги й для адресата мовлення:

«Чи, може, ти в історії наосліп / шукаси стежки власної / і блудиш, / і віковічно блудиш по Моаві, / зневірившись уздріти свій Йордан?» (І.Гнатюк); *«Де Віфлєсєм твоїй? Де волові ясла? / Понищені»* (В.Стус).

Виняткову особистісну вартість виявляє в поетичному мовленні лексема *Голгоф(т)а*, що функціонує переважно як символ і позначає близькі авторам поняття – страждання, важкі випробування, терпіння. Тому, очевидно, цей біблійний топонім є найуживанішим з-поміж подібних назв у поезії 60-80-х років. Сприйняття такого образу-символу відбувається через призму авторського «я» (*«Через Голготу власних вір, / Як Бог, обніму Барвінкін!»* (М.Осадчий); *«Почую дотик вірної руки – / І не боюсь ні часу, ні голгофи...»* (І.Гнатюк)), іноді разом з ототожненням з іншим образом (*«Моя Голгофо – мій Холодний Яр...»* (С.Сапеляк)). Цей онім може ставати й виразником збірних дій чи почуттів: *«У тиші цій / під цим хрестом / однак стою / аби не власти / у мох звіри / на нами ж створеній / голгофі»* (Ір.Калинець); *«У рай, як на Голгофу, ідем»* (І.Світличний).

Біблійний образ Голгофи асоціативно нерозривний з поняттям шляху на гору, що знаходить підтвердження в поетичному мовленні різних письменників: *«Іде, як на Голгофу. Вже ходьба / Її (Лікери. – Ю.Б.) – що крок, то тяжча за покуту, / Вже ні надій, ні спогадів – хіба / Гора, що в небо врізується круто; / Така тяжка була мені дорога, / як на Голгофу – згружена й крута...»* (І.Гнатюк); *«у часи сходжень на Голготу / повернення до паперу солодше / аніж блудного сина додому...»* (І.Калинець); *«І вже – за радість, що прийдуть / і поведуть – мов на Голготу, / супроти всіх вітрів, супроти / всіх хуг колимських – буде путь»* (В.Стус). Голгофа в ліричних текстах 60-80-х років ХХ століття може ставати не тільки кінцевою, а й відправною точкою руху: *«Свій хрест з Голгофи вознеси / на цьому місці, де провини / лише заснути вічним сном...»* (Ір.Калинець).

Художні завдання іноді потребують посилення експресивно-сміслового навантаження вказаного біблізму-символу, і тоді він набуває кількісних характеристик (*«Сто плах перейди, серцеюкий, / сто плах, сто багать, сто голгоф...»* (В.Стус); *«Я з мужиків – стожилих і сторуких, / На сто Голгоф з тим вироком піду...»* (І.Гнатюк)), або одночасно актуалізує в тексті сему 'вершина' – ознаку первинного референта імені як елемента рельєфу – та символічне значення (*«Я за стома воротами й замками / З тяжкого болю витешу хреста / І понесу, закутий ланцюгами / На самий верх Колимського хребта, / На шпиль Голгофи, обраної змату, / Куди й висотний птах не доліта»; «Бігаю й подумки в строфи / Слово до слова нижу, / Мов на вершину Голгофи, / Холодом гнаний, біжу»* (І.Гнатюк)), або додає до понятійних сем таку, що вказує на якісне збільшення символічних ознак (*«О як він прагнув, як він прагнув, неначе болю, білоти, / геть поцуратися як багнув і благодаті й ліпоти / тієї саяної дороги, котра Голготою росла, / Дніпрові щирились пороги за байдаками – без числа»; «І росте нічна твоя Голгофа / на кімнату, на квадратну – всю!»* (В.Стус); *«Шаную те і вірю тільки в те, / Що у душі Голгофою росте»* (М.Руденко)).

У художніх текстах при інтерпретації образу Голгофи простежується й інша аналогія з релігійним міфом про Ісуса Христа – невідворотність, визначеність долі: *«Ця Богом послана Голгота / веде у паділ, не до гір»; «Тобі одвіку лиш Голгофа зичиться, / Немов це не розплата, а мета»* (В.Стус); *«Круту їм долю Бог послав: / Мов на Голгофу, мов на вістрі, / Крізь гвалт ганьби, крізь глум ослав / Ідуть – княгині, ідуть – пречисті, / Ідуть...»* (І.Світличний); *«Діди розпрягали, / Й онукам судилась Голгофа...»* (М.Данько).

Трансформація біблійної символіки від узагальнення до конкретизації образу відбувається при введенні лексеми *Голгофа* до індивідуально-авторських метафор,

виражених генітивними або субстантивно-ад'єктивними конструкціями, наприклад: «Невже навіжені ми, / Що в чаду словоблудства і самообмов / Убиваєм в собі ненароджених геніїв, / На Голгофі цинізму гвалтуєм любов?»; «Трудний він і тернистий, шлях на Голгофу слави» (І.Світличний); «На Голгофі / провінційного суду / Твоє світле лице / частоколом гвинтівок / відгородили / самотньо / двигаси хрест...» (І.Калинець); «Якась модернізована Голгофа. / Велика зала, що напівпорожня, / Лише на покуті мотивом бога / бринів білявий тлустий чоловік» (В.Стус); «Сам Ісус прийди під сурму кличну – / Бога не помітить з вас ніхто. / Є йому Голгофа електрична, / Є простіша смерть / – надійна, звична: / Під залізним черевом авто» (М.Руденко).

Значеннєвий резерв символу Голгофа дозволяє йому реалізуватись і в іншому напрямку – розширюючи зміст та виступаючи не характеристикою внутрішньої сутності чи дій ліричного суб'єкта/адресата і не образною назвою певного почуття, місця або явища, а узагальненням цілої сукупності подій та обставин у житті великої людської спільноти: «Коли Холодний свині нас / і пах від смороду і поту, / цей поетичний ловелас / вкраїнську оббрехав Голготу» (В.Стус).

Від називання конкретних географічних об'єктів до узагальнюючих образів – так можна окреслити стилістичне призначення конфесійних топонімів, багатий виражальний потенціал яких зумовлений і тематичною розгалуженістю та значеннєвою специфікою цього розряду, і широким діапазоном уживання. Особливо велике експресивне навантаження виявляють у поетичному контексті топоніми-бібліїзми, головне призначення яких полягає в передачі морально-етичних понять за допомогою символічних значень загальнолюдського характеру. Останні часто зазнають подальших модифікацій, реалізуючись у напрямку від абстрактного до конкретного або, навпаки, ще більше узагальнюючи зміст. З-поміж інших конфесійних топонімів найбільшою експресією в художньому мовленні вирізняється еклезионім *Софія*, символіка якого має глибоке національно-культурне, у тому числі літературне коріння.

ЛІТЕРАТУРА

1. Герус-Тарнавецька І. Назовництво в поетичному творі / І. Герус-Тарнавецька. – Мюнхен; Вінніпег, 1966. – 148 с.
2. Немировская Т.В. Некоторые проблемы литературной ономастики / Т.В. Немировская // Актуальные вопросы русской ономастики. – К. : УМК ВО, 1988. – С. 112-122.
3. Словник символів / [за заг. ред. О.І. Потапенка, М.К. Дмитренко]. – К. : Редакція часопису «Народознавство», 1997. – 156 с.
4. Wilkoń A. Nazewnictwo w utworach Stefana Żeromskiego / A. Wilkoń. – Wrocław-Warszawa-Kraków, 1970. – 122 s.

Юлія Брашко

КОНФЕССИОНАЛЬНЫЕ ТОПОНИМЫ В УКРАИНСКОЙ ПОЭЗИИ 60-80-Х ГОДОВ XX СТОЛЕТИЯ: СЕМАНТИКО-СТИЛИСТИЧЕСКИЙ АСПЕКТ

В статье исследуется функционирование конфессиональных топонимов в поэтической речи, рассматриваются их стилистическая нагрузка, семантические трансформации. Акцентируется внимание на их богатых коннотациях, символических значениях, которые становятся основой для многочисленных художественных интерпретаций конфессиональных топонимов.

Ключевые слова: топоним, еклезионим, урбаноним, библиизм, стилистема, конфессиональный.

Yulia Brailko

CONFESSIONAL TOPONYMS IN THE UKRAINIAN POETRY 60-80'S OF THE XXth CENTURY: SEMANTICAL AND STYLISTIC ASPECT

The article deals with the confessional toponyms functioning in the poetic speech, their stylistic load and semantic transformations are being noted. The attention is accentuated on their rich connotations, symbols' meanings which become the basis for the numerous art interpretations of the confessional toponyms.

Key words: toponym, ecclesionym, urbanonym, bibleism, stylistema, confessional.

Одержано 25.09.2009 р., рекомендовано до друку 15.12.2009 р.